

Лениногорск муниципаль районы
муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе
“Түбән Чыршылы төп гомуми белем бирү мәктәбе”

“Раслыйм”
Мәктәп директоры
_____Г.К.Вафина
Приказ № 65 29.08.2024 ел

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 60FDAF00F4B15E8D485AFBBF0201B94C
Владелец: Вафина Гулия Камиловна
Действителен с 23.09.2024 до 23.12.2025

**9 сыйныфта татар теленнән сайлап алу-
төп Дәүләт Имтиханына эзерләнү планы**

Югары категорияле
татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Муллагалиева Алсу Вил кызы

ТДИ на эзерлек эшенең максаты һәм бурычлары:

Шөгылъләр вакытында укучылар түбәндәгеләрне өйрәнергә тиеш:

- ТДИ эчтәлегә өстендә эшләр (игътибар белән биремнәрне укып, аның формулировкасын һәм мәгънәсен аңларга тиешләр;
- биремне аңа куелган инструкцияләр буенча төгәл итеп башкара белү;
- төрле имла эчтәлеген яза белү;
- мөстәкыйль рәвештә, бирелгән вакытны биремнәргә бүләр белү;
- Үрнәк нигезендә басма хәрәфләр белән төгәл һәм дөрес итеп бланк тутыру;
- Бланкта дөрес итеп җавапларны урнаштыра белү;
- Озак вакыт аралыгында игътибар белән эшләр күнекмәләре булдыру

Эшчәнлекнең төп максатлары:

- татар теле фәннән ТДИ-ын үтү өчен кирәкле булган күнекмәләргә формалаштыру
- укучыларның татар теленең фонетик, орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик нигезләреннән алган белемнәрне системалаштыру, катлаулырак формаларда өйрәтүгә дәвам итү;
- телнең төп грамматик чараларын язма һәм телдән сөйләм процессында кулланырга ирешү;
- укучыларның ижади һәм мөстәкыйль фикерли алу мөмкинлекләрен үстерү, үз фикерләрен дәлилли белергә күнектерү;
- татар әдәби тел нормаларын һәм стилистик мөмкинлекләрен ачык күзаллауга, аларны тиешенчә кулланырга белергә өйрәтү;
- телне тулы бер система буларак күзаллау;
- текст һәм башка мәгълүмати чаралар белән эшләр, аннан кирәкле мәгълүматны таба белү һәм аны тиешенчә үзгәртә алу күнекмәләрен үстерү;
- укучыларның орфографик һәм пунктуацион грамоталылыгын камилләштерү.

Бурычлар:

- укучыларның игътибарын телнең эстетик функциясен чагылдыручы әдәби текстка, өйрәнелә торган тел күренешләренең сәнгатьлелек ягына юнәлтү;
- балалар туган телнең матурлыгын күрергә һәм иштергә өйрәнсеннәр, нинди сурәтләр чаралары аша аның тормышка ашырылуын аңласыннар өчен телнең тасвирлау һәм сурәт ясау мөмкинлекләрен күрсәтү, телнең жанлы халәтен, кулланылыш рәвешен өйрәнә, сүз белән сөйләм арасындагы бәйләнешнең нигезенә ныграк төшенергә, әдәби әсәрдә һәм автор сөйләмендә сүзнең төмен, ямен, матурлыгын тоярга, үз сүзен, фикерен әйтә белергә өйрәтү.
- әдәби тел нормаларын күнекмәләрдә дөрес кулланырга алу өйрәтү, ижадилыкка омтылу

Белем һәм күнекмәләр

ТДИ-на эзерлек эшчәнлегеннән соң укучылар белергә тиеш:

- а) үз сөйләмендә төрле грамматик кагыйдәләргә урынлы кулланырга белү;
- ә) белем материаллардан, аерым алганда, төрле лингвистик сүзлекләрдән - аңлатмалы, синонимнар, антонимнар, фразеологизмнар һ.б. сүзлекләрдән файдаланырга белү;
- б) мөстәкыйль рәвештә тикшеренү эшләргә язу, язмаларны редакцияләү, үзенең һәм иптәшләренең эшләрен рецензияли белү.
- и) үзенең сөйләмендә һәм янәшәндә булганнарның сөйләм кимчелекларын күрә һәм төзәтә белү.
- г) алган белемнәрне практикада кулланырга алу.

ТДИ-на әзерлек эшенең расписаниесе (Дәрестә һәм дәрестән тыш):

Дүшәмбе	Сишәмбе	Чәршәмбе	Пәнҗешәбе	Жомга	Шимбә
4 дәрес 10.55.- 11.40	13.50- 14.35Конс ультация	1дәрес 8.00-8.45	13.50- 14.35Конс ультация	2 дәрес 9.00-9.45	
13.50.-14.35 аерым укучылар белән индивидуаль эш					

ТДИ-на әзерлек планы

№	Уздырылган чаралар	Вакыты
I. Укытучының методик һәм үз белемен күтәрү эшчәнлеге		
1	2023-2024 нче елда татар теленнән ТДИ оештыру һәм уздыру буенча норматив-хокукый базаны өйрәнү.	09-10.2024 Аналитик отчет һәм инструктив-методик документлар басылып чыгу барышында
2	2023-24 нче елгы ТДИ әзерлек барышында куллану өчен РФ, ТР Мәгариф һәм Фән министрлыкларының узган еллардагы ТДИны нәтиҗәләре буенча аналитик отчет һәм инструктив-методик хатларын өйрәнү.	
3	2024-2025 нче елгы контроль (КИМ) материалларын өйрәнү.	
4	Укучыларның ТДИ-на әзерлек эшен оештыруны күздә тоткан семинарларда катнашу	район планы буенча
5	Укучыларның ТДИ әзерлек эшен оештыруда тәҗрибә уртаклашу максатында, мәктәп методик берләшмәләре, район методик берләшмәләре эшендә, төрле семинарларда, ТР электрон мәгариф кысаларындагы сообществоларда катнашу.	уку елы дәвамында
6	Татар теле һәм әдәбияты кабинетларында 2024-2025 нче елгы ТДИ контроль (КИМ) материалларына туры килерлек дидактик, күрсәтмә һәм таратма материал туплау.	уку елы дәвамында
7	Узган елгы ТДИ нәтиҗәләре һәм аңа әзерлек барышында уздырылган чараларга диагностика һәм мониторинг алып бару.	уку елы дәвамында
II. Укучылар белән эш		
1	Татар теле һәм әдәбияты кабинетларында укучылар, ата-аналар өчен 2024-25 нче елгы ТДИ-на әзерлекне яктыртучы стенд һәм папка булдыру.	сентябрь, октябрь

2	Дәресләрдә укучыларның ТДИ-на әзерлеген төрле дәрәжәдәге имла, тренажердагы биремнәр, ТДИ форматындагы контроль эшләр аша оештыру.	уку елы дәвамында
3	Укучыларны ТДИ әзерләүне өстәмә вакытта оештыру.	һәр сишәмбе 13.50
4	ТДИ форматында мәктәп һәм мәгълүмати-ресурслар үзәге материаллары белән укучыларга сынау эшләре уздыру.	мәктәп һәм ресурслар үзәге планы буенча
5	ТДИ-на әзерлек барышында укучылар белән индивидуаль консультацияләр уздыру.	укучылар соравы буенча, сишәмбе 13.50 дән
6	Жаваплар бланкын тутыруны аңлату өчен практикумнар уздыру. Атна саен еш очрый торган сүз, тыныш билгесе хаталарын карау, өйрәнү. Текстны аңлау,микротемаларга бүлүнә кабатлау, ныгыту.	уку елы дәвамында
7	Психологик ярдәм күрсәтү максатында ТДИ-на әзерлек барышында укучылар белән әңгәмәләр уздыру.	һәр әзерлек язма эше узу алдыннан
	III. Ата-аналар, мәктәп администрациясе, жәмәгәтьчелек белән эшләү.	
	Ата-аналарны 2024-25 нче елда татар теленнән дәүләт йомгаклау аттестациясен уздыру тәртибе һәм сынап карау тестларының нәтижәләре белән таныштыру, укучыларга гаиләдә психологик ярдәм һәм уңай халәт тудыру кирәклеге аңлату максатында сыйныф жыелышларында чыгышлар ясау.	ата-аналар жыелышларын уздыру план буенча сентябрь апрель

Укытучылар һәм укучылар өчен әдәбият исемлеге

- 1.Гарипова В.А., Шакирова Г.Р. Бердәм республика тесты үтүгә әзерләнү өчен кулланма. Туган телдә (татар телендә) төп гомуми белем бирү оешмалары өчен.-Казан:Гыйлем, 2015.- 64 б.
- 2.Татар теле: Кагыйдәләр җыентыгы. Анализ үрнәкләре./Төз.-авт. Гыймадиева Н.С., Галләмова Р.В.-Казан: Гыйлем, 2012.-64 б.
- 3.Денмөхәммәтова Э.Н., Вәлиева М.Н., Тарханова Г.И. Жыйнакландырылган изложение һәм сочинение-фикерләмәне ничек язарга: Татар телендә урта гомуми белем бирү мәктәбе һәм рус мәктәбенә татар төркемнәре өчен.-Казан: Гыйлем, 2014.-56 б.
- 4.Изложениеләр җыентыгы.Татар теленнән язма имтиханга хәзерләнү һәм аны үткәрү өчен. 9 сыйныф. - Казан: “Мәгариф”, 2002

Лист согласования к документу № 65 от 29.08.2024
Инициатор согласования: Вафина Г.К. Директор
Согласование инициировано: 29.08.2024 08:00

Лист согласования			Тип согласования: последовательное	
N°	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Вафина Г.К.		 Подписано 29.08.2024 - 08:00	-